

JOURNAL OF SOCIAL, HUMANITIES AND ADMINISTRATIVE SCIENCES

Open Access Refereed E-Journal & Refereed & Indexed
ISSN 2630-6417

Article Arrival Date: 09.06.2018

Published Date: 31.10.2018

Vol 4/ Issue 11 / pp: 142-149

Білім Сапасын Арттыруда Жаңа Технологияларды Қолдану

Raise The Quality Of Knowledge Using A New Technology

Galiya Zh. MEDEUOVA

Candidate of agricultural sciences, professor medeuova.galiya@mail.ru Almaty, The Republic of Kazakhstan

Z.S. RAKHIMOVA

master of ped, senior lecturer, Almaty, The Republic of Kazakhstan

A.Zh. KURASBAEVA

master of ped, lecturer, Almaty, The Republic of Kazakhstan

Zhasulan KOJLYBAYEV

Master of Natural Sciences, Lecturer, Almaty, The Republic of Kazakhstan

АННОТАЦИЯ

Бұл мақалада білім беру жүйесінің алдында қоғам дамуының қай кезінде болмасын үлкен міндеттер тұрғаны белгілі.

Өйткені білім беруді дамыту арқылы, мемлекеттің өсіп өркендеуіне жақсы жол ашылары сөссіз. Қазір қоғамның өзгеруіне байланысты білім беру әдістері де, білімнің көлемі де үнемі өзгеріп, дамып отырады. Жаңа педагогикалық технологияларға білім беруді ізгілендіру технологиясы, түсіндіре басқарып, озат оқу технологиясы, деңгейлеп саралап оқыту технология, міндетті нәтижелерге негізделген саралап оқыту технологиясы, модульдік оқыту технологиясы және дамыта оқыту технологиясы кіреді. Дамыта оқыту технологиясының басты міндетті оқушыларды өз бетімен ізденуге үйрету, олардың танымдылық икемділіктерін дамыту.

Ізгілендіру технологиясының мақсаты баланың танымдық күшін қалыптастыру және дамыту.

Озат оқыту технологиясы барлық балаларды табысты оқыту, сараптау, әр оқушыға берілетін тапсырманың қиыншылықтарын жеңу. Деңгейлеп саралап оқыту, оқушыға оқу деңгейін таңдауға ерік беру.

Қазіргі уақытта педагогика ғылымының ерекшелігі - баланың тұлғалық дамуына бағытталған жаңа оқыту технологиясын шығаруға ұмтылу. Білім беру саласында оқытудың озық технологияларын меңгермейінше сауатты, жан-жақты маман болу мүмкін емес. Жаңа технологияны меңгеру мұғалімнің интеллектуалдық, кәсіптік, адамгершілік, рухани, азаматтық және өзін-өзі дамытып оқу тәрбие үрдісін тиімді ұйымдастыруына көмектеседі. Жаңа технологиялар қызықты әрі сапалы жүргізудің жинақталғын тәсілі бола келіп, оқылатын пәндердің жете меңгерілуіне әсер етеді. Оқу жүйесіне тың тәсілдер жүйесінің тиімді технологиясының енуі - бүгінгі күннің талабы. Бұл жағдайда мұғалімнің алға қойған маңызды міндеттері орындалып, талабы таудай жеке тұлға қалыптасатыны сөссіз. Әр оқушының қабілетін танып білуге жаңашыл жұмыс, жаңашыл ізденіс оң нәтиже береді. Қойылған педагогикалық мақсатты нәтижеге дейін жеткізуге арналған "оқу мен жазу арқылы сын тұрғысынан ойлауды дамыту" бағдарламасының оң нәтижесін беретін құрылымдық ерекшелігін оқытушыларымыз жақсы түсіндіреді, өз тәжірибесіне жан-жақты енгізеді. Мұғалім білім беру үрдісінде сабақты құрамдас бөліктерге бөліп, оқушының пәнге деген қызығушылығын ояту, ойлау мен үйренуге бағытталған жаңа мағынаны тану, жаңа материалды ой-толғаныс кезеңінен өткізіп оқушы өзін-өзі бағалауға, салыстыруға, қорытынды жасауға үлкен мүмкіндік береді. Педагогикалық технологияның бұл түрінде баланың ізденушілік-зерттеушілік әрекетін ұйымдастыру алға қойылады.

Заман талабына лайық қызмет ететін оқытушылар білім сапасын арттыру үшін жаңа педагогикалық технологияларды кеңінен пайдалану керек.

Кілттік сөздер: технология, диагностика, деңгейлеу, саралау, дамыту, озық, модульдеу, ізгілендіру, сын тұрғысынан, оқыту.

ABSTRACT

In this article, it is clear that at any time, the educational system faces great challenges by the development of society. Because by the development of education, you will find a way to the prosperity of the nation. Nowadays, the educational methods and the amount of education are constantly changing and developing in connection with society change. New pedagogical technologies include technology of humanization of education, educate by explaining, advanced technology, analyzing and selecting technologies, analyzing and selecting technologies based on mandatory results, modular learning technology and advanced learning technology. Teaching the students to be self-motivated, the development of their cognitive abilities.

The purpose of the optimization technology is to create and develop the cognitive force of the child.

The advanced teaching technology is directed to educate, analyze, and overcome the obstacles by students. Teaching by analyzing and selecting gives to student the opportunity to choose the level of study.

At present, the peculiarity of pedagogical science is the aspiration for the development of new educational technologies aimed at the personal development of the child. It is impossible to be a competent, versatile specialist until you master the advanced training technologies on the area of knowledge. Learning new technology will help the teacher to organize the intellectual, professional, moral, spiritual, civic and self-motivated learning process effectively. New technologies are an exciting and high-quality way to keep track of the learning subjects. The introduction of effective technologies in the training system of the learning system is a requirement of nowadays. In this case, it's clear that all important purposes of teacher will be realized and as a result the individual with high potential will be formed. Innovative works, modern searches give a positive outcome to knowing each student's abilities. Our teachers are well aware of the structural peculiarities of the program "Developing the critical thinking by writing and reading" to deliver the targeted pedagogical goal. The teacher will be able to divide the lesson into the learning processes, to arouse the interest of the student's in the subject, to understand and to learn, to pass the new material through the stage of thought, and to give the student self-esteem, comparisons and conclusions. In this type of pedagogical technologies, the goal is to organize student's search and research activity.

Modern teaching technologies should be widely used by teachers who correspond to modern requirements to improve the quality of education.

Key words: technology, diagnostics, leveling, differentiation, development, advanced, modularization, humanization, critical thinking.

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» заңына сәйкес жеке адамның рухани және күш-қуат мүмкіндіктерін ашу, адамгершілікпен салауатты өмір сүруге берік негізін қалыптастыру, жеке адамның шығармашылық және эстетикалық қабілетін дамыту, қазақ халқының мәдениеті мен салт-дәстүрін оқып үйрену үшін жағдайлар жасау, рухани бай, азаматтың ары таза, ой-еңбегі сай, сегіз қырлы бір сырлы етіп тәрбиелеу қажет.

XXI ғасыр – білімділер ғасыры болмақ. Білімділерді аялап тербетер, баптап өсірер тәрбие керек, білім крек. Еліміздің, қоғамының экономикалық, саяси-мәдени дамуына үлес қосатын, әлеуметтік цивилизацияға көтерілетін, парасатты, денсаулығы мықты азаматын тәрбиелеп шығару – ұстаздар қауымының басты міндеті.

Н.Назарбаевтың Қазақстан халқына арналған Жолдауында барлық қазақстандықтардың өсіп-өркендеуі, қауіпсіздігі және әл-ауқатының артуына бағытталған негізгі басым бағыттар мен міндеттерді жүзеге асыру үшін білім мазмұнын жақсартумен қатар, оқудың әдіс-тәсілдерін қолданудың тиімділігін арттыру қажеттігі көрсетілген.

Елдегі білім берудің дамуын сипаттай келе, Президент Қазақстан өмірдің барлық саласында, соның ішінде білім беру мен ғылымда да көптеген міндеттерді шешу мүмкін болатын дамудың жаңа кезеңіне шыққанын атап өтіп, «Жаңа формацияның педагогы қажет. Мұғалімдердің жаңа ұрпағы білім деңгейі жөнінен әрдайым саналып келгендей біршама емес, әлде қайда жоғары болуы тиіс – бұл уақыт талабы» деп, ұстаздар қауымына жауапты талап қойды [1].

Әр заманның өзіне тән экологиялық, саяси-әлеуметтік және идеологиялық ерекшеліктері болатыны айқын. Сол сияқты, бүгінгі күннің оқыту үдерісінде, ұрпақ тәрбиесінде де ерекшелік бар.

Жаһандану дәуірінде Қазақстанның білім беру саласын алдында болашақ ұрпақ тәрбиесін жақсарту үшін тың көзқарастар қажет. Халқымыз «Тауына қарай аңы, заманына қарай заңы» деп тауып айтқан.

Өскелең ұрпақты қоғам талаптары мен оның мақсат-міндеттеріне сай өмір сүруге бейімдей отырып, оқытып, тәрбиелеу – білім беру ұйымының басты міндеті. Қай заманда да білім беру ұйымы қоғамның әлеуметтік-экономикалық салаларындағы өзгерістерге икемделіп отырған. Жаңа кезеңге бет бұру оңай емес. Рухани жан дүниесі бай, халқын сүйген, ата-баба жерін қадірлейтін ұрпақ қана болашақ тірегі бола алады. Жан дүниесі ұлттық рухани мұрамен сусындап, сапалы білім алған саналы жас ұрпақты тәрбиелемей, ел мәдениеті көтерілмейді [2].

Сондықтан мұғалімнің алға қойған маңызды міндеттерінің бірі – талабы таудай жеке тұлғаны іздеп табу, оны өсіру. Әр оқушының қабілетін танып-білім дамытып, жеке тұлға дәрежесіне жеткізу үшін, жаңашыл педагогикалық қызмет пен іс-әрекетке басымдық танытып, бейім болу керек.

Еліміздің қоғамдық өмірінің барлық саласында, соның ішінді білім беру саласында жүріп жатқан демократияландыру мен ізгіліктендіру оқу мазмұнын осы кезге дейінгі дағдарыстан шығаратын қуатты талпыныстарға ол ашты. Қазіргі уақытта Қазақстанда білім берудің өзіндік ұлттық үлгісі қалыптасуда.

Республикамызда білім берудің жаңа жүйесі жасалып, әлемдік білім беру кеңістігіне енуге бағыт алуды. Бұл педогогика теориясы мен оқу-тәрбие үрдісіндегі елеулі өзгерістерге байланысты болып отыр. Яғни, білім беру педогогикасы өзгеріп, білім берудің мазмұны жаңарып, жаңа көзқарас, жаңа педогогикалық қарым-қатынас, өзгеше менталитет пайда болуда. Атап айтқанда:

- ✓ білім мазмұны жаңа үрдістік біліктермен, ақпараттарды қабылдау қабілеттерінің дамуымен, ғылымдағы шығармашылық және нарық жағдайындағы білім беру бағдарламаларының нақтылауымен баии түсуде;
- ✓ ақпараттың дәстүрлі әдістері – ауызша және жазбаша, телефон және радио байланыс қазіргі заманғы компьютерлік құралдарға ығысып орын беруде;
- ✓ баланың еке басын тәрбиелеуде, оның жан дүниесінің рухани баюына, азамат, тұлға ретінде қалыптасуына көңіл бөлуде;
- ✓ мектеп, отбасы және қоршаған әлеуметтік ортаның бала тәрбиесіндегі бірлігіне кешенді ұмтылыс жасалуда;
- ✓ қоғамдық біліммен бара-бар педогогикалық технологияның кеңінен қолданылуына және ғылымның рөліне мән берілуде;
- ✓ әрбір педогогикалық ұжым кәсіби қауымдастыққа бет алуда.

Бұл ерекшеліктер баланың оқу қызметінің субъектісі ретінде өзін-өзі өзектілендіруге, өзін танытуға және өзін-өзі жүзеге асыруға ұмтылатын дамушы тұлға ретінде қалыптастыруға бағытталған. Жоғарыда аталып кеткеннің бәрі өзін-өзі танудың аспектілері. Мұндай жағдайда педогогикалық процестің маңызды құрамы, оқу ісіндегі субъектілер мұғалім мен оқушының тұлғалық бағытталған өзара әрекеті болып табылады. Жаңа білім педогогикасы бірінші орынға баланың білімі, білік, дағдысын емес, оның тұлғасын, білім алу арқылы дамуына айрықша маңыз бергендігі байқалып отыр.

Қазіргі уақытта педогогика ғылымының ерекшелігі – баланың тұлғалық дамуына бағытталған жаңа оқыу технологиясын шығаруға ұмтылуы.

Қазіргі білім беру саласындағы оқытудың озық технологияларын меңгермейінше сауатты, жан-жақты маман болу мүмкін емес. АҚШ-та, Ұлыбританияда, Ресейде т.б. жүргізілген зерттеулерде оқытудың технологиялық тәсілінің тиімділігі дәлелденген.

Жаңа технологияның меңгеру мұғалімнің интеллектуалдық, кәсіптік, адамгершілік, рухани, азамттық және де басқа көптеген адами келбетінің қалыптасуына игі әсерін тигізеді, өзін-өзі дамытып оқу-тәрбие үрдісін тиімді ұйымдастыруына көмектеседі.

Оқыту технологиясын жетілдірудің психологиялық-педогогикалық бағыттағы негізгі ой-тужырымдарын төмендегіше сипаттауға болады:

- ✓ есте сақтауға негізделген оқып білім алудан бұрынғы меңгергенді пайдалана отырып, ақыл-ой дамытатын оқуға көшу;
- ✓ білімнің статистикалық үлгісінен ақыл-ой әрекетінің динамикалық құрылым жүйесіне көшу;
- ✓ оқушыға орташа деңгейде білім беретін бағдарламадан жекелеп, саралап оқыту бағдарламасына өту.

Бір технологияның өзі әр түрлі атқарушылардың шеберлігіне байланысты жүзеге асырылуы мүмкін. Қазіргі кезде әдебиеттерден қазіргі заманғы білім берудің даму бағыты мен тенденцияларын қамтитын елуден астам педогогикалық технологиялар қолданылып жүргендігі мәлім. Жаңа технологиялар қызықты әрі сапалы жүргізудің жинақталған тәсілі бола келіп, оқытылатын пәндердің жете меңгерілуіне әсер етеді. Оқу жүйесіне тың тәсілдер жүйесінің, тиімді технологиясының енуі – бүгінгі күннің талабы.

Сабақ – ұстаздың көп ізденуінен, көп еңбек етуінен туатын педогогикалық шығарма. Ал осы «шығарманы» алдында отырған оқушыларға игертуде оңай шаруа емес. Ол үшін мұғалімнің біліктілігі, іскерлігі көптеген әдіс-тәсілдерді қолдана білуі, айтқанын оқушы жүрегіне жеткізе алатындай шешендігі, шебер ой-өрісі болуы керек.

Сабақ үстінде небір күрделі қиындықтар, оқыс әрекеттер кездеседі. Шебер ұстаз соның бәріне төтеп беріп, ешқандай жағдаятқа жол бермей, сабақ үдерісін түрлендіре білсе ғана нәтижеге жететіні сөзсіз.

Сондықтан оқушылардың сұраныстарын, қызығушылықтарын ескеріп, оқыту процесін әр бейінде, оқу материалын игерудің түрлі топтарына негіздеп құруымыз керек. Ол үшін мектепте мұғаліммен оқушы арасында дұрыс қарым-қатынас орнатылып, оқушының қабілетін анықтап, осы арқылы табысқа, нәтижеге жетуіміз керек. Осы бағытта мақсаттарды дұрыс қоя білсек, атқарылатын жұмыстарымыздың нәтижесі табыс критерийлері арқылы өлшеніп отырады.

Мұғалім үшін	Оқушы үшін	Мектеп үшін
Білім беру деңгейі жаңа деңгейге шығарылады; Мұғалімдер оқыту тәжірибесін жетілдіреді; Деңгейлік жұмыстар ұйымдастырады; Өз пәнінің мазмұнын толығымен жеткізіп, қалыптастыра алады; Теориялық және тәжірибиелік білімдердің біртұтастығы; Мұғалімдер сын тұрғысынан ойлаудың әдіс-тәсілін меңгереді, оқу үрдісіне тиімді пайдаланады; Шығармашылық әлеуеті өседі;	Сыни тұрғыдан ойлау қабілеті дамиды; Оқушылардың өздігінен ізденуіне мүмкіндік беріледі; Эксперименттік жұмыстар барысында өз деректерін жинауға, талдауға негізделген есептеулер мен қорытынды жасауға үйренеді; Өздігінен болжам жасайды; Өзін-өзі бағалау және өзара бағалау; Ойлаудың жоғары деңгейі қалыптасып, жоғары деңгейлі тапсырмаларды орындайды;	Білім беру мазмұны жаңарады; Болашаққа бағдарланады; Оқушылардың сапалық көрсеткіштері артады; Оқушылар түрлі сайыстарға тартылады; Жетістіктер пайызы артады;

Кәсіби-жеке тұлғалық құзіреттілігін жетілдіреді;	Кәсіби жолын таңдай алуға үйренеді;	
--	-------------------------------------	--

Қазіргі білім жүйесінде кеңінен қолданып үрген, оқушыларымыздың тәжірибесіне еніп үлгерген технологиялардың кейбіреулердің ерекшелігін айқындай түссек артық болмас. Осындай технологиялардың бірі – Ж.Қараевтың деңгейлеп-саралап оқыту технологиясы.

Деңгейлеп-саралап оқыту технологиясы – оқушының туа біткен ақыл-ой қабілетінің жеке дамуы мен жан-жақтылығына негізделген білім беру жүйесі деңгейлеп оқыту – оқушыларға қойылатын талаптардың әртүрлілігі арқылы жүзеге асырылады. Бұл технологияларда бірінші орында оқушы тұрады және оның өз бетімен білімалуға белсенділігіне аса назар аударады.

Деңгейлеп оқыту әр оқушыға өз мүмкіндіктерін барынша пайдалана отырып, білім алуына жағдай жасайды. Әр түрлі категориядағы балаларға бірдей зейін аударып, олармен саралай жұмыс істеуге мүмкіндік береді [3].

Деңгейлеп-саралап оқыту технологиясымен жұмыс жүргізгендегі оқушы мен мұғалім іс-әрекеті

Кезеңдер	Мұғалімнің іс-әрекеті	Оқушының іс-әрекеті
1. Дайындық кезең	Оқушылардың оқу материалын базалық, бағдарламалық, күрделенген деңгейлер бойынша меңгеруін анықтау.	
2. Диагностикалық кезең	Білімді меңгеру деңгейін анықтайтын тапсырмалар дайындау. Оқушылар білімін диагностикалау. Оқушылардан сауалнама алу, сынып жетекшісімен, ата-аналармен сұхбаттасу.	Оқушы өзінді таңдау жасайды.
3. Оқушыларды топтарға бөлу кезеңі	Топқа бөлуді ұйымдастыру, әр топ үшін оқу мазмұнын анықтау, нақты талаптар дайындау.	Топты оқушының таңдауы. Топтағы оқыту талаптарының жобасын талдауға қатысу.
4. Деңгейлеп оқыту жүзеге асылу кезеңі	Оқушылардың топтарға жұмысын ұйымдастыру.	Топта оқу іс-әрекетіне қатысу.
5. Білімді меңгеру нәтижелерін бағалау кезеңі	Атқарылан жұмыстар нәтиесі бойынша оқушыларды бағалау.	Өзара бағалау, бірін-бірі бағалау.

Бұл жағдайда мұғалімнің алға қойған маңызды міндеттері орындалып, талабы таудай жеке тұлға қалыптасуы сөзсіз екендігі байқалып та жүр.

Әр оқушының қабілетін танып-біліп, дамытып, адам дәреесіне жеткізу үшін, жаңашыл жұмыс, жаңашыл ізденіс оң нәтиже береді. Қойылған педогогикалық мақсатты нәтижеге дейін жеткізуге арналған «Оқу мен жазу арқылы сын тұрғысынан ойлауды дамыту» бағдарламасының оң нәтиже беретін құрылымыдық ерекшелігін оқытушыларымыз жақсы түсінді, өз тәжірибелеріне жан-жақты енгізіп те үлгерді. Бұл бағдарлама бойынша:

- ✓ Сабақ үш құрамдас бөліктен тұратыны белгілі.
- ✓ Оқу мақсаттарының қойылуы
- ✓ Оны шешудің жолын бірлесе қарастыру
- ✓ Шешімнің дұрыстығын дәлелдеу.

Бұл үшеуі – дамыта оқытудың Д.Б.Эльконин, В.В.Давидов жасаған жүйесінің негізгі компоненттері, бұл жағдайда оқушыларға ешқандай дайын үлгі берілмейді. Мақсатты шешу, талқылау мен жинақтау арқылы жүзеге асады. Ал, мұғалім – ұйымдастырушы, бағыттаушы. Шешімі табылған кезде әркім оның дұрыстығын өзінше дәлелдей білуге үйретіледі. Әр оқушыға өз ойынан хабар беруге, пікір айтуға мүмкіндік беріледі, жауаптары тыңдалады.

Әрине, жауап үнемі дұрыс бола беруіде мүмкін емес. Бұндай жағдайда мұғалім оқушыға қолдау көрсетіп, сенім артып, қайта ойлануына мүмкіндік беруі – оқушы үшін үлкен демеу [4].

Дамыта оқыту жүйесінің тағы бір ерекшелігі – сынып оқушыларын жақсы-жаман деп бөлмей, олардың тең тұлға болып, дамуы үшін қолайлы жағдай жасауы тиіс. Әр оқушының өз қабілеті жеткен жерге дейін еңбек етуі ойластырылған. Сол арқылы ол өзін дамыта алады.

Мұғалім мен оқушының арасында жақсы қарым-қатынас туады. Ол үшін баланың жауабы мұқият тыңдалып, дұрыс мақталып, қатесін ептеп түзету керек. Сын тұрғысынан дамыта оқыту сынақ емес, ой өрісті шыңдау. Белгілі бір идеяларды қабылдай отырып, оның неге қатысты екенін зерттеу. Ерекшелігін нақтылай түссек:

- ✓ Сын тұрғысынан ойлау бағдарламасы қызығушылықты ояту;
- ✓ Жаңа мағынаны тану;
- ✓ Ойтолғаныс кезеңдерінен түзіледі.

Қызығушылықты ояту кезеңі – үйрету үрдісі – бұрынғы білетін мен жаңа үйретілетін білімді ұштастыру. Үйренуші жаңа ұғымдарды, түсініктерді, бұрын өзі білетін білімін жаңа ақпаратпен толтырады, кеңейте түседі. Ойды қозғау, ояту, ми қыртысына тітіргендіргіш арқылы әсер ету жүзеге асады. Осы кезеңде: топтау, түртіп алу, ойлану, жұпқа талқылау, болжау, әлемдік шеберлер, т.б. әдістер жинақталған. Негізгі мақсат – үйренушінің белсенділігін арттыру.

Ойлау мен үйренуге бағытталған бағдарламаның екінші кезеңі – **жаңа мағынаны тану**. Бұл кезеңге үйренуші жаңа ақпаратпен танысады. Тақырып бойынша жұмыс істейді, тапсырмалар орындайды. Өз бетімен жұмыс жасап, белсенділігін көрсетеді. Тақырып бойынша жұмыс жасауға көмектесіп оқу стратегиялары бар.

Сабақтың **ойтолғаныс кезеңінің** басты артықшылығы – баланың өзін-өзі бағалауға, салыстыруға, қорытынды жасауға, өзін-өзі дамытуына үлкен мүмкіндік беруі.

Педагогикалық технологиялық бұл түрінде сын тұрғысынан дамыта оқытуда баланың ізденушілік-зерттеушілік әрекетін ұйымдастыру алға қойылады. Ол үшін бала өзінің бұған дейінгі білетін амалдары мен тәсілдерінің жаңа мәселені шешуге жеткіліксіз екенін түсінетіндей жағдайға ұйымдастырылуы керек. Содан барып, оның білім алуға ынта-ықыласы артып, әрекеттенеді.

Мұғалімнің жеке басының ерекшелігі, жан-жақтылығы, білімі сабағынан айқын көрініс табары анық. Мұны А.Сухомлинский: «Сабақ – мұғалімнің педагогикалық мәдениетінің айнасы», - деп көрегендікпен тұжырымдаған.

Оқыту мен қатар жүретін, әрі тығыз байланыстағы маңызды процесс бар. Ол – білік, яғни оқушылардың білімді жеңіл меңгеруін, соынмен қоса ол өз бетінше ала білуін қамтамасыз ететін оқу еңбегінің тәсілдері.

Сондықтан бұл процестердің біреуін екіншісінен маңыздырақ деп бөліп қарастыруға болмайды. Оқушының алатын білім қорын оқу білігін қалыптастыратын материал есебінде қабылдасақ, онда оқу кезінде қалыптасқан білікті осы қорды жаңа біліммен толықтыруға мүмкіндік жасайды деп айтуға болады [5].

Оқытушының іздене жүріп үйретенінін, өзіндік ой түйетінін, білімі мен білігін шығармашылыққа ұштастыратын ескерсек, білім сапасын арттыру үшін оқытушы өз тәжірибесінде сабақты жаңаша ұйымдастырып, жаңа педтехнологияларды кеңінен түрлендіріп пайдалана беретіні сөзсіз.

Заман талабына лайық қызмет ететін оқытушылар білім сапасын арттыра түсу үшін пән мұғалімінің біліктілігі, қабілеті, шеберлігі болуы қажет.

Мұғалім нені білуі керек?

1. жаңа технология көмегімен шешілетін мәселелерді;
2. жаңа технологияны қолдану арқылы алынатын нәтижелерді;
3. жаңа технологияда мұғалім қолданылатын әдіс-тәсілдерді;
4. оқушылардың жұмыс әдісін;

Мұғалім не істей алуы керек?

1. Оқу бағдарламасының түрлендірілген нұсқаларын құрастыру;

- дамыта оқыту бағытында;
- модульдік курс үшін;
- әлеуметтендіру бағытында;
- ұжымдық жүйедегі оқыту;

Басқа да технологиялар үшін;

2. Күнтізбелік тақырыптық жоспарды сауатты құрастыру.
3. Әр сабақтың дидактикалық мақсатын нақты қойып, нәтижеге жету жолын жан-жақты жоспарлау.
4. Жаңа технология бойынша жүргізілетін әр түрлі типтегі сабақ жоспарларын жасау;
5. Оқушылардың өзіндік жұмыстар үшін таратпалы материалдарды дайындау.
6. Оқушылардың топтық жұмысы үшін берілетін тапсырмаларды дайындау.
7. Оқу жобаларының мазмұнын анықтау.
8. Оқу жобалары бойынша оқушаларға арналаған тапсырмаларды құрастыру.
9. Оқушалардың жаңа материалды меңгеруі бойынша өз бетінше орындайтын деңгейленген жаттығулар жүйесін жасау.
10. Тестілік бақылау тапсырмаларын дайындау.

Мұғалім қандай іс-әрекетті дұрыс ұйымдастыруы қажет?

1. Жаңа технологияда пайдаланатын жекелеген әдістер мен тәсілдерді қолдану.
2. Әртүрлі типтегі сабақтар өткізу.
3. Өткізілген сабақтарға талдау жасау, жіберілген кемшіліктерін анықтау.
4. Жаңа технологияда қолданылатын оқу әдістерінің әдістерін оқушыларға үйрету.
5. Педагогикалық диагностикалық қарапайым әдістерін қолдана отырып, жаңа технологияны пайдалану тиімділігін бағалау.

Дидактикалық мақсаттың оң нәтижесін көру – бір күннің, бір мезеттің еншісінде емес. Талай айтылып жүргендей және айтыла беретіндей, ол – үздіксіз және тынымсыз еңбектің нәтижесі болмақ. Ол үшін, әрине, әр педагог өзінің кәсіби әрекетіне кәсіби сүйіспеншілікпен қарап, өз кәсібінің патриоты болуы керек.

Оқыту мен оқу үдерісін жетілдіруге бағытталған жаңа тәсілдердің жоғары нәтижесін көру үшін дамып келе жатқан білім беру ұйымдарымен тәжірбие алмаса отырып оқушылардың мүддесі үшін «Білім беру желілерімен» байланыстар құруымыз керек. Педагогикалық іс-әрекетімізді жаңаша қарастыруда Ұлттық жоспарды жүйелі және одан әді іске асыру арқылы білім беру жүйесінің бәсекеге қабілеттілігіне әрбір педагог өз үлесін қоса алады.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Қазақстан Республикасының білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы
2. М.М.Жанпейісова «Модульдік оқыту технологиясы оқушыны дамыту құралы ретінде» Алматы, 2002 ж.
3. Ж.У.Кобдикова «Орта мектепте білім алуды технологиялардыру», Алматы, 2002 ж.
4. «Халық тәлімі» газеті, 2017 ж. №7
5. Ж.Б.Қоянбаев, Р.М.Қоянбаев Педагогика. Алматы, 1993